

«Aut famam sequere, aut sibi convenientia finge,
 Scriptor. Honoratum si forte reponis Achillem,
 Impiger, iracundus, inexorabilis, acer
 Iura negat sibi nata, nihil non arroget armis.

Rectius Iliacum carmen declucis in actus,
 Quam si proferres ignota indictaque primus».
 (Horatü: De arte poetica liber)

Αὐτοὶ οἱ στίχοι τοῦ Ὁρατίου ἔρχονται στὸ νοῦ μου, ἐνῶ ἐδιάβαζα τὸ εὐπρόσωπο βιβλιαράκι τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Μ. Ζη-
 κάκη, πὺν ἔχει γιὰ τίτλο: «Ἀχιλλεύς» μὲ συγγραφέα τὸ γνωστὸ
 μεταφραστὴ τοῦ Béranger καὶ Byron, τὸν ποιητὴ Α. Ραζέλο. Ὁ
 πάντα νέος καὶ ζωντανὸς ποιητὴς τοῦ «Ars poetica» ἐπισφραγί-
 ζει μὲ τὸ κῦρος του ἐκεῖνα, πὺν λέει ὁ κ. Ραζέλος στὸν πρόλογο
 τοῦ ἔργου του καὶ κεῖνο πὺν πραγματοποιεῖ μὲ τὸ ποίημά του.
 Ἀντὶ γιὰ ἐφήμερα γεννήματα τῆς φαντασίας προσφεύγει στὴν
 παράδοση — μάλιστα σὲ μιὰ παράδοση, πὺν σήμερα μὲ τὶς νεωτε-
 ριστικὲς τάσεις τῶν διαφόρων χωρῶν σιγὰ-σιγὰ δὲ θὰ εἶνε σχεδὸν
 προσιτὴ παρὰ μόνον στοὺς Ἕλληνας. Ἐκλέγει ἀπὸ τὰ ὁμηρικὰ
 ἔπη καὶ τὴ μεταγενέστερη παράδοση τὰ κατάλληλα στοιχεῖα γιὰ
 νὰ ἀναπαραστήσῃ τὸν ἔρωτα Ἀχιλλέα - Πολυξένης, ἓνα ἐπεισό-
 διο δηλαδὴ πὺν αἰῶνια ἐνδιαφέρει τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐκφράζει
 τὴν πελώρια δύναμη τοῦ ἔρωτα, πὺν δὲ γνωρίζει ἀντίθετα στρα-
 τόπεδα καὶ γκρεμίζει τὰ τεῖχη πὺν εἶναι στημένα ἀπὸ τὸ μῖσος
 μεταξὺ ἐθνῶν καὶ οἰκογενειῶν. Ὁμοιάζει λίγο μὲ τὸ θέμα τοῦ
 Shakespeare στὸ Romeo καὶ Julieta. Ὁ κ. Ραζέλος κατορθώνει
 νὰ δημιουργήσῃ — μὲ παλαιὰ ὕλικά — καινούργιο οἰκοδόμημα.
 Τὸ ποίημα διαιρεῖ σὲ δεκατρία ἄσματα. Στὰ τρία πρῶτα περι-
 γράφει τὶς ἐτοιμασίες καὶ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Πριάμου στὸν Ἀχιλ-
 λέα. Στὰ τρία ἐπόμενα μᾶς παρουσιάζει τὸ φλογερὸ ἔρωτα, πὺν
 μοιραία ἐπιφέρει τὴ συνάντηση Ἀχιλλέως - Πολυξένης. Στὰ ἔξη
 ἄλλα — γιομάτα φόνους, πόνους καὶ μοιρολόγια — διηγῆται τὸ
 θάνατο τοῦ Πηλέδη, τὶς μάχες γύρω ἀπὸ τὸ νεκρὸ καὶ τὴν κηδεῖα
 του, ὅπου στὴν πυρὰ ρίχνεται μέσα καὶ ἡ Πολυξένη γιὰ ὕστερη
 θυσία στὸ τραγικὸ τους πάθος, πὺν ἔγινε αἰτία θλίψης καὶ πένθους
 γιὰ δυὸ λαοὺς. Τὸ δέκατο τρίτο — ὁ ἀριθμὸς nomen et omen —

βάζει τὴ σφραγίδα ἀπάνου στό σύνολο: ὁ Δίας συγκινεῖται ἀπὸ τὰ δεινοπαθήματα τῶν ἀνθρώπων, θέλει νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ κακά, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ — ἡ ἀμείλικτη Μοῖρα ἔχει δεμένα τὰ χέρια του:

«Κι' ὁ Δίας π' ἀγαποῦσε τοὺς ἀνθρώπους,
Τινάζει τὴν ἀμβρόσια, τὴ μεγάλη
Ἐκείνη κεφαλὴ του κι' ἀπ' τὸ θρόνο
Σηκώθη γιὰ νὰ πάψῃ τὰ δεινὰ
Τ' ἀνθρώπινα καὶ κάλεσε τὸν Πόνο.
Μὰ πέρα καὶ σὲ βάθῃ σκοτεινὰ
Κυτάζει ξάφνου, κ' εἶδε παγωμένη
Νὰ στέκετ' ἀντικρὺ του ἡ Εἰσαρμένη».

Ἔτσι βάζει ὁ ποιητὴς τὴ Μοῖρα γιὰ κεντρικὴ ἰδέα τοῦ ποιήματος — γιὰ νὰ μείνῃ πιστὸς στὴν ἀρχαία παράδοση.

Ἄν καὶ δὲν κατόρθωσε — μ' ὅλο τὸ δούλεμα τοῦ στίχου — ν' ἀποφύγῃ πάντα τὴ χασμωδία καὶ νὰ πετύχῃ παντοῦ τὴν ἁρμογία μορφῆς καὶ περιεχομένου, ἔχει ὅμως πολλὰ ἀξιόλογα σημεῖα ἢ μορφὴ τοῦ ποιήματος. Τὴ διήγησή του τὴ στολίζουν ὁμορφες περιγραφές. Ἡ δημοτικὴ του γλῶσσα ἔχει μέσα της καλὰ τοποθετημένα ἀρχαῖα στοιχεῖα, δικαιολογημένα ἀπὸ τὸ ὕφος. Τὰ ἐνδεκάσύλλαβά του τὰ κόβουν κανονικὰ (στὸν 6 καὶ 8 στίχο) τὰ δεκάσύλλαβα ὡς ἀνάπαυση καὶ ἀποφυγὴ τῆς μονοτονίας πού πάντα ἀπειλεῖ τὸ ἐπικὸ ποίημα.

Ὁ «Ἀχιλλεὺς» τοῦ κ. Ραζέλου θὰ ἔχει νὰ παλεύει — ἄς ἐλπίσωμὲ πὼς θὰ νικήσῃ ἡρωϊκὰ — μὲ τὸ βιαστικὸ καὶ ἐπιπόλαιο σύγχρονο κοινό, πού δὲν εἶναι μαθημένο γιὰ ἐπικὸ ποίημα καὶ δὲ θέλει νὰ βρῇ καιρὸ γιὰ ἀνάγνωση πολλῶν στίχων, ὅσο ὁμορφοὶ καὶ νᾶναι, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος θὰ βρίσκει πάντα μπροστά του ἓνα ἄλλο φοβερὸ ἀντίπαλο — τὸν Ὅμηρο. Γιατὶ ὁ ἀναγνώστης διαβάζοντας τὸ ποίημα τοῦτο θυμᾶται ὁλοένα τὸν Ὅμηρο καὶ ἄθελά του κάνει μιὰ σύγκριση, πού δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἀποβῇ ἄδικη.

ANDRE HORVATH

Δυὸ συλλογὲς ποιημάτων τοῦ κ. Γ. Τσουκαλᾶ. «Τὰ Ἑρωτικά» τοῦ 1925 καὶ «Ὁ Χωρισμός» τοῦ 1926. Ὁ κ. Τσουκαλᾶς εἶναι καλὸς χειριστὴς τοῦ στίχου — καὶ στὸν δεκαπεντασύλλαβο καὶ στοὺς συντομοτέρους.

Ἀπὸ τὰ Ἑρωτικά ἄς σημειώσουμε τὸ XVIII πού ἔχει ἰδιαίτερη χάρι.

“ Καράβια εἶν’ οἱ ψυχές μας, κ’ ἀρμενίζουνν
 ” μὲς στὴ γαλήνη τῆς βραδυᾶς.
 ” Τὶς πλῶρες τους στολίζουν τὰ στεφάνια
 ” μὲ τᾶνθη τῆς πρωτομαγιάς”.

Δυὸ ὁμορφοὶ στίχοι ἀπ’ τὸ ποίημα αὐτό,

” Μὲς στὰ κατάρτια, οἱ ρόδινες σημαῖες
 ” τοῦ ἔρωτος ἀναριγοῦν”.

Στὸν «Χωρισμὸν» ξεχωρίζουμε τὴ «Νοσταλγία», τὰ «Φτωχὰ
 πουλιά», «Καὶ νὰ ζητήσω στὴ σιωπῇ». Στὸ τέλος τῆς συλλογῆς
 αὐτῆς βρίσκεται ἡ «Μπαλάντα τῆς Μικρῆς Ἀρραβωνιαστικιάς». Νὰ
 παραθέσωμε μερικοὺς στίχους:

” Ἀκουμισμένη στὸ παράθυρο

.....

” προσμένω νᾶρθῇ ὁ ἀγαπημένος μου

” ἀπ’ τῆς χρυσῆς αὐγῆς τὰ μέρη

” καβάλλα σᾶλογο τοῦ πόθου μου

.....

” Θὰ ξεπεζέψῃ ὁ ἀγαπημένος μου

” στοῦ ἐρημικοῦ σπιτιοῦ τὴν πόρτα.

” Τόσον καιρὸ εἴμouνα μονάχη μου

” πού τὴν ἐπνίξαν τᾶγρια χόρτα”.

Οἱ συλλογές καλὰ τυπωμένες εἶναι ἐκδόσεις τοῦ Οἴκου «Γ.
 Τσουκαλᾶ», 126 Στοὰ Φέξι. Μεταξὺ τῶν νέων ἔργων τοῦ κ. Τσου-
 καλᾶ πού ἀγγέλλονται στὸ ἐξώφυλλο τοῦ «Χωρισμοῦ» εἶναι ἓνα
 ρωμάντσο: «Σὺ δὲν ἦρθες ποτέ».

«*Ανπημένα Δουλούδια*» Γιάννη Χονδρογιάννη (Τυπ. Μακρῇ
 καὶ Σία Ἀθῆναι). Τὰ τραγούδια αὐτὰ μοιάζουν νᾶναι γραμμένα,
 ὅπως ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς τὸ λέγει ἄλλωστε στὸ προλογικὸ του τρα-
 γουδι, χωρὶς σκοπὸ καὶ μόνο ἀπ’ τὴν ποιητικὴν τὴν διάθεσι. Πρὸς
 τὸ παρὸν ἀρκεῖται σὲ στίχους πού γράφει, φαίνεται, μ’ ἀρκετὴ εὐ-
 κολία πέρνοντας γιὰ φόντο πάντα τὴ θλίψι πού εἶναι καὶ τὸ
 κύριο χαρακτηριστικὸν τους. Μὲ περισσότερη προσοχὴ στὴν ἀπόδοσι
 καὶ στὸ λεκτικὸ ἰδίως — γιὰ τὴν τοῖς μοτίβα του εἶναι πολλὰ φορὲς
 ὁμορφα — ὁ κ. Χονδρογιάννης θὰ μπορέσῃ νομίζουμε νὰ μᾶς
 δόσῃ ἀξιόλογη ἐργασία. Ἡδὴ στὸ βιβλίον τοῦ αὐτοῦ ὑπάρχουνε
 ποιήματα πού ἀξίζει νὰ σημειωθοῦν. Ἀναδημοσιεύουμε ἐδῶ τὰ
 “Βουνά” πού μᾶς ἄρσεε.

Ἄντικρυνά κι' ἀντίπερα στή θάλασσα βουνά
τετράπηλα κι' ἀπέραντα βαρειά καὶ τρισεγγάλα
κι' ἀμάργαλα ὡς ἀπλώνεστε, στυγνά καὶ σκοτεινά,
τὴ θάλασσα στεριώνετε καὶ τ' οὐρανοῦ εἶστε σκάλα.

Τὰ σύγνεφα σὰς θάβουνε στὴ βαρυχειμωνιά
καὶ στὸν πιὸ ὀλόλαμπρο καιρὸ σὰς κορφοστεφανώνουν,
τὰ κύματα στὶς ράχες σας βογγοῦν στὴν τρικυμιὰ
καὶ στὴ γαλήνη σὰς φιλοῦν γλυκὰ καὶ σὰς μυρώνουν.

Μὰ ἐγὼ μὲ βλέμμα θλιβερὸ βουνά μου σὰς θωρῶ.
Μοῦ φαίνεται σὰ νᾶσαστε καὶ σεῖς δυστυχισμένα,
σὰν κάποια θλίψη νᾶχετε καὶ κάποιο μυστικὸ
ποῦ σὰς βυθίζει σ' ὄνειρα, ποῦ σὰς βαραίνει — ὠϊμένα!

Πόθεν ἡ ἔπωνυμία “Γερωνίκος” εἶναι ὁ τίτλος μιᾶς μικρῆς πραγματείας τοῦ κ. Ἀποστόλου Γ. Κωνσταντινίδη, ἡ ὁποία πρωτοφάνηκε στὸ Ἡμερολόγιο “Ὁ Φάρος τῆς Ἀνατολῆς” (1927). Γερωνίκος εἶναι ἔπωνυμία ποῦ δόθηκε στοὺς Πηλιορείτες καὶ ἐν γένει στοὺς Βολιώτες, καὶ μὲ τὴν ὁποίαν ἐννοοῦν τὸν ὀπισθοδρομικό. Μιὰ ἐξήγηση τῆς προελεύσεως τῆς ἔπωνυμίας εἶναι ὅτι ἕναν καιρὸ στὸ Πήλιον ζοῦσε κάποιος γέροντας μὲ λαϊκὴ ξυπνάδα, ὀνομαζόμενος Νίκος στὸν ὁποῖον συχνὰ προσέτρεχαν οἱ ἀπλοῖκοι γιὰ νὰ τοὺς λύει δύσκολα γι' αὐτοὺς ζητήματα. Ἀλλὰ κατὰ τὸν κ. Κωνσταντινίδη ἡ ἐξήγηση αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ σωστή. Ἡ ἔπωνυμία κατ' αὐτὸν εἶναι διαφθορὰ τῶν λέξεων “Γερόντων νίκος” καὶ πηγάζει ἀπὸ τὴν μάχη (κατὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους) ποῦ συνήψαν γέροντες Θεσσαλοὶ ἐναντίον Περσῶν ποῦ εἶχαν ναυαγήσει κοντὰ στὰς Μύρας, καὶ στὴν ὁποία οἱ γέροντες ἦσαν οἱ νικηταί. Μετὰ τὴν ἐπιτυχία των οἱ χαρούμενοι γέροντες ἔστησαν χορὸ, καὶ ἡ θέση ὅπου χόρευαν ὀνομάστηκε Χορευτὸ (ἐπίνειον τῆς Ζαγοράς). *“Χαρακτήρες Θεοφράστου”* Μαρίνου Σιγούρου (Ἐκδοτικὸς Οἶκος Α. Κασσιόγη, Ἀλεξάνδρεια 1927).

Ὅταν εἶπαμε στὸ τελευταῖο τεῦχος μας πὼς θὰ γράφαμε στὸ παρὸν γιὰ τὴ μετάφραση τῶν Χαρακτήρων τοῦ Θεοφράστου ὑπὸ τοῦ κ. Μαρίνου Σιγούρου, δὲν ἐνομιζαμε (ἂν καὶ κάτι διαδιδότανε καὶ τότε) ὅτι θὰ γράφαμε μὲ τὴν δυσθυμία ποῦ αἰσθανόμαστε τώρα. Ἡ παραίτηση τοῦ κ. Σιγούρου ἀπὸ Γενικὸς Πρόξενος εἶναι γιὰ τὸν πνευματικὸ βίον τῆς Ἀλεξανδρείας μιὰ σημαντικὴ ἀπώλεια. Βέβαια ἕνας Γενικὸς Πρόξενος δὲν ἔρχεται γιὰ νὰ μείνει

παντοτινά — ἀλλ' ἂν ἔμενε ὁ κ. Σιγοῦρος δυὸ χρόνια ἢ καὶ ἓνα μόνο χρόνο ἀκόμη θὰ ἐκέρδιζε πολὺ ἢ διανοουμένη Ἀλεξάνδρεια. Θυμούμαστε μὲ τί ἐνθουσιασμό — ἀλλὰ καὶ μὲ πόση ἀλήθεια — στὸ τραπέζι ποὺ ἔκαμαν στὸν κ. Σιγοῦρο οἱ Ἀλεξανδρινοὶ λόγιοι, στὴ Μαζαρίτα, ὁ ἐκλεκτὸς Νεοζωΐτης κ. Κ. Ν. Παπᾶς ἐξέφρασε τὴ χαρὰ ποὺ εἶχαν ὅλοι τους νὰ ἀποκτήσουν ὡς ἀντιπρόσωπο τῆς ἀγαπητῆς πατρίδας ἓναν ἄνθρωπο τῶν γραμμάτων.

Ἡ μετάφραση τῶν “Χαρακτήρων” εἶναι καμωμένη σ' εὐχί- ριστη δημοτικὴ γλῶσσα, μὲ φράση γεμάτη ἐνάργεια, συνοδεύονται δὲ μὲ ἐπεξηγηματικὰς σημειώσεις.

Σ' ἓνα ἐκτενὲς πρόλογο ὁ κ. Σιγοῦρος δίδει πληροφορίες γὰρ τὸ βίον τοῦ Θεοφράστου. Ὁ Θεόφραστος, ἀπ' τὴ Λέσβο, ὑπῆρξε ὁ πρῶτος διάδοχος τοῦ Ἀριστοτέλη. Εἶχε ὅμως καὶ ἀντίζηλο γιὰ τὴν διαδοχὴ αὐτή, τὸν Εὐδημο, ἀπ' τὴ Ρόδο. Ὁ Ἀριστοτέλης ἀρ- γησε νὰ φανερώσῃ τὴν προτίμησίν του, καὶ ἐπὶ τέλους δὲν τὴν ἐδήλωσε παρὰ κάπως κρυπτικά. “Ἐνῶ περπατοῦσε μὲ τοὺς μαθη- ” τέας του σταμάτησε τὴ φιλοσοφικὴ του συνομιλία κ' ἐζήτησε λίγο ” διαλεχτὸ κρασί τῆς Ρόδου καὶ τῆς Λέσβου. Ὅταν τοῦ ἔφεραν ” καὶ ἐδοκίμασεν, εἶπε λόγια ἐγκωμιαστικά καὶ γιὰ τὰ δυὸ κρασιά, ” ἐπρόσθεσεν ὁμως: ἡ δ ἰ σ τ ο ὁ Λ έ σ β ι ο ς ”

Ἡ διδασκαλία τοῦ Θεοφράστου φημίσθηκε στὸ ἐλληνικόν: ἔφθασε νὰ ἔχει 2000 μαθητάς. Ἐνας ἀπ' τοὺς μαθητάς του ὑπῆρ- ξεν ὁ Μένανδρος.

Πέθανε σὲ ἡλικία 85 ἐτῶν, κατὰ τὸν Διογένη Λαέρτιο. Κατ' ἄλλες πηγὰς ὑπερέβη τὰ ἐνενήντα ἢ καὶ τὰ ἑκατό. Εἶχε παράπονο ὅτι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι βραχύς (“ὅπότ' ἀρχόμεθα ζῆν, τότ' ἀποθνήσκομεν”): ἤθελε νὰ ζήσῃ περισσότερο.

Ἐχομε ἐλάχιστο μέρος τοῦ ἔργου τοῦ Θεοφράστου τοῦ ὁ- ποίου τὰ συγγράμματα — φιλοσοφικά, καλλιτεχνικά, ἱστορικά καὶ ἐπιστημονικά — ἦσαν ἄνω τῶν 200.

Ὁ κ. Σιγοῦρος ἐκθέτει τὰ κυριώτερα, κατ' αὐτόν, σημεῖα τῆς φιλοσοφίας τοῦ Θεοφράστου καὶ κάμνοντας παρατηρήσεις πάνω στοὺς “Χαρακτήρας” μιᾶ καὶ γιὰ τὸν Λασκαράτο.

“Ὅπως ὁ Θεόφραστος πῆρε τὸ ὕλικόν τῶν Χαρακτήρων ἀπὸ τὴν Ἀθηναϊκὴν ζωὴν, στὰ χρόνια τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἔτσι καὶ ὁ σατυρικός ποιητὴς Λασκαράτος τὸ βρῆκε στὴν Κεφαλλονία τῆς ἐποχῆς του. Τὸ Ἰ δ ο ὐ ὁ Ἀ ν θ ρ ω π ο ς τοῦ Λασκαρά- του ἔχει ξεχωριστὸ χαρακτήρα”.

“Οἱ Χαρακτήρες τοῦ Λασκαράτου εἶναι μιὰ πνευματικὴ ἀνα

τομία, μιὰ ψυχανάλυση, μιὰ διάγνωση κάθε ἡθικῆς ἀρρώστειας μέσα στὸν στενὸ περίγυρο τῆς πατρίδας του”.

Λυὸ Ἑλλήνες, λέγει ὁ κ. Σιγοῦρος, μετεφράσαν τὸν Θεόφραστο σέ ξένες γλῶσσες. Ὁ Κοραῆς στὰ Γαλλικά (1799) καὶ ὁ Ἑπτανήσιος Λεονταράκης στὰ Ἰταλικά (1830).

Α. Τ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΔΩΡΑΣ ΜΟΑΤΣΟΥ: “*Στίχοι*” τυπ. Ἑταιρίας “Π. Δ. Σακελλάριος”. Ἀθήνα 1927.

ΝΙΚΟΥ ΠΡΟΕΣΤΟΠΟΥΛΟΥ: “*Τραγούδια*” τυπ. Ἑταιρίας “Π. Δ. Σακελλάριος”. Ἀθήνα 1927.

ΑΛΚΗ ΘΡΥΛΟΥ: “*Ἡ Δεκάτη Τρίτη Ὥρα*”. Τραγούδια, διηγήματα. Τυπ. Ἐκδ. Οἴκου Μ. Σ. Σαριβαξεβάνη. 3, ὁδὸς Φειδίου. Ἀθήναι 1927.

ΠΟΛ. Τ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: “*Ὁ Ὑπερκόσμιος Παρνασσός*” (Πνευματιστικαὶ Μελέται). Ἐκδοσις Ἐκδοτικοῦ Τμήματος Ἑταιρείας “Γκρέκα”. Ὁδὸς Βουλῆς 15, Ἀθήναι 1926.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

“*Ερμῆς*” ἀριθ. 5. Ἀπρίλιος. Ἀλεξάνδρεια. Μὲ συνεργασία Καζαντζάκη, Μαρσέλου καὶ ἄλλων. Ἀπ’ τὲς βιβλιοκρισίεες μιὰ εἶναι τοῦ κ. Ε. Π. Π. πάνω στὸ βιβλίον τοῦ Κορδάτου “Χριστιανικὴ καὶ Ἀρχαῖες Θρησκείες” ἀπὸ τὴν ὁποία ἀποσποῦμε μιὰ παρατήρηση τοῦ κριτικοῦ, ὅτι ὑπάρχουν μελετηταὶ ποὺ ἔφθασαν ὕστερα ἀπὸ πολὺ στοχασμὸ “στὴν πεποιθήσει πὼς ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἱστορικοῦ “γίγνεσθαι” μὲ τὴν τυπικὴ διαλεκτικὴ τῶν οἰκονομικῶν ἀξιών ἀποκλειστικὰ εἶναι μονόπλευρη, ἄρα ἀτελὴς καὶ χασμακί. Πιστεύουν πὼς τὸ πρόβλημα ἀπλουστεύεται ἔτσι πολὺ ἐπικίνδυνα γὰρ τὴν κατανόησίν του, ἐνῶ στὸ βάθος εἶναι ἀπείρως πρὸ πολὺπλοκο, δυσκολοεξηγήτο καὶ σκοτεινόν. Ἡ ὑλιστικὴ προοπτικὴ τῆς ἱστορικῆς ἐξέλιξης ἀφίνει κατὰ τὴ γνώμη των, μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἀναρίθμητους συντελεστὲς ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου”.

“*Δογοτεχνικὴ Ἐπιθεώρηση*” ἀριθ. 2. Μάρτης 1927. Ἀθήνα. Πολὺ καλὸ φυλλάδιον. Ἐχει μεταξὺ ἄλλων, ἓνα σύντομον διήγημα τοῦ μεγάλου συγγραφέα Βουτυρά, στίχους τοῦ Φανὴ Μιχαλοπούλου,

τοῦ Βάρναλη καὶ τοῦ Δρουσιώτη, καὶ μετάφραση ἑνὸς ποιήματος τοῦ Cardonnel ἀπ' τὸν Τέλλο "Ἄγρα.

"Νεο-Ἑλληνικὴ Τέχνη", χρόνος Α'. Ἀθήνα. Περιοδικὸ πού δικαιώνει πληρέστατα τὸ πρόγραμμά του καὶ ἄξιο κάθε ὑποστήριξης. Τὸ φυλλάδιο τοῦ Μαρτίου περιέχει στίχους τοῦ κ. Κ.Γ. Καρυωτάκη, μὴ μετάφραση ποιήματος τῆς Comtesse de Noailles ἀπὸ τὴν Μυρτιώτισσα, ἓνα διήγημα τοῦ κ. Δανάλη κ.ἄ.

"La Semaine Egyptienne" Κάϊρο. Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρει στοὺς ἀναγνώστας του ἐξαιρετὴ φιλολογικὴ ἐργασία. Συνεργάζονται διαπρεπεῖς γαλλόγλωσσοι λόγιοι τῆς Αἰγύπτου.

"Φιλότεχνος" Βόλος. Τεῦχος Ζ'. Φεβρουάριος 1927. Στὸ τεῦχος αὐτὸ διαβάσαμε ἓνα διήγημα τοῦ κ. Παύλου Μύρτη. **"Ἐνα Φλυτζάνι Τίλιο"** γραμμένο μὲ τὴ χάρη πού ἔχει ἡ πρόζα τοῦ γνωστοῦ αὐτοῦ Ἀλεξανδρινοῦ λογίου. **"Ἐλκύουμε τὴν προσοχὴ σ' ἓνα ἐκτενὲς καὶ βαρυσήμαντο ἄρθρο τοῦ Ἀλκι Θρύλου.** **"Ἡ Ἑλλάδα γυρεῖ τὸν ἑαυτὸ τῆς"** Σημειώνουμε στίχους τοῦ Ἰσαντρου Ἀρι, τῆς Μυρτιώτισσας, καὶ τοῦ Μαρμελή. Πολὺ μᾶς ἄρεσε ἡ δημοσίευση παροιμιῶν ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ κ. Σαμσαρέλλου (Ἀγυιὰ - Βόλος): πολυτιμώτατο πρᾶγμα καὶ γλωσσικῶς καὶ σχετικῶς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ εἶναι ἡ παροιμίαι (μὲ ἀκρίβεια καταγεγραμμένες).

"Ἀναγέννηση", τεῦχος 6. Φλεβάρης 1927. Ἀθήνα. Περιέχει ἓνα ἄρθρο καὶ αἰσθητικῶς καὶ ἀρχαιολογικῶς ἐνδιαφέρον τῆς Σέμνης Παπασπυρίδη γιὰ τοὺς ἀρχαίους ἑλληνικοὺς καθρέπτες. Ἐπίσης συνεργασία τοῦ Βάρναλη, τοῦ Γιανίδη, τοῦ Ἀλκι Θρύλου καὶ ἄλλων.

"Ἰσις", ἑβδομαδιαῖο περιοδικό. Ἀλεξάνδρεια. Εἶναι πάντα ἐνήμερο στὰ φιλολογικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ γεγονότα πού συμβαίνουν γύρω μας. Ἰδιαίτερα σημειώνουμε τὸ «δελτίον ἑβδομάδος» ὅπου σχολιάζονται τὰ διάφορα παροικιακά μας ζητήματα.

"Διδασκαλικὸν Βῆμα". Ἐπίσημο ὄργανο τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας. Ἀθῆναι.

"Ἐλευθερία". Μεγάλῃ Κυπριακῇ ἑφημερίς ἐκδιδομένη δις τῆς ἑβδομάδος, Λευκωσία.

"Ἀρχαδία" (ἔτος β'.) Δεκαήμερος Ἑλληνικὴ ἑφημερίς τοῦ Σικάγου.

"Ἡ Νέα Ἀγωγή". Μηνιαῖο παιδαγωγικὸ δελτίο. Χρόνος Α'. ἀριθ. 3. Μάρτης 1927. Ἀθήνα.